

Diarienummer: 2021-1456

Klassificering-ID: 1.2.3

8 oktober 2021

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss-betänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)

dnr S2021/04713

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), som har i uppdrag att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig, lämnar med beaktande av myndighetens uppdrag och verksamhetsområde följande generella synpunkter.

DIGG påtalar att det är viktigt att den praktiska tillämpningen av slutbetänkandets förslag tydliggörs. Så att lagstiftningen kan tillämpas konsekvent och rättssäkert. En inkonsekvent rättstillämpning eller osäkerhet beträffande gällande rätt kan försvåra kommande förvaltningsgemensamma arbeten där föreslagna bestämmelser aktualiseras. En allt för stor osäkerhet gällande regeltillämpning kan i värsta fall leda till att tilltänkt effekt med slutbetänkandets förslag inte får avsedd verkan, att utfallet inskränker på integriteten i oproportionerlig omfattning eller att vårdgivarna avvaktar sina digitaliseringsarbeten för att kringgå tillämpningssvårigheterna.

DIGG uppmärksammar att integritetshöjande åtgärder som nämns i avsnitt 6.2 och 6.4 slutbetänkandet kan medföra en svår praktisk administration för vårdgivarna, bland annat att vårdgivarna ska säkerställa att ombudet är en fysisk person som patienten uppger sig känna eller att vårdgivarens skyldighet att anmäla vid misstanke om att förutsättningarna för utlämnande inte är uppfyllda. Det går föreställa en ordning där utlämnande myndighet kan applicera integritetshöjande bedömningar i form av rutiner inför elektroniska utlämnanden. Elektroniska direktåtkomster försvårar dock den praktiska hanteringen som slutbetänkandet föreslår.

DIGG ifrågasätter om slutbetänkandets förslag är lämpligt utifrån den sekretess som omfattar hälso- och sjukvårdsuppgifter. Samtycket som patienten lämnar för att häva sin sekretess avser enligt förslaget oförutsebara, mer förutsebara och befintliga sekretessuppgifter om patienten. DIGG ställer sig frågande till ordningen att på förhand och därefter tillsvidare samtycka till att häva sekretessen för uppgifter som omfattas av ett omvänt skaderekvisit. En mer rättssäker ordning skulle kunna vara att vårdgivarna inhämtar patientens samtycke om direktåtkomst till sitt ombud vid varje ny journalanteckning och att samtycket därefter manuellt beviljas hos vårdgivaren.

DIGG anser att slutbetänkandets förslag i grunden gällande vidare åtkomst av data utifrån individens fria vilja stämmer väl överens med det digitala främjandearbete som myndigheten bedriver inom den offentliga förvaltningen och välkomnar syftet med förslaget.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Anna Eriksson. I den slutliga handläggningen har chefsjuristen Linn Kempe deltagit. Föredragande har varit juristen Johan Ström.

Anna Eriksson